

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Ontwerpbesluit van Besluit van

houdende de wijziging van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen 2022 ter implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming [KetenID WGK026660]

Op voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van datum
openlaten , nr. nr. invullen ,;

Gelet op de artikelen 8, tweede lid, en 11, derde lid, Wet arbeid vreemdelingen 2022;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van datum, nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid van datum openlaten , nr. nr. invullen,

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

Artikel I

Artikel 6.2 van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen 2022 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt "6" vervangen door "drie".
2. Het eerste lid komt te luiden:
 1. In afwijking van artikel 8, eerste lid, onderdelen a, b, c, f en h, van de wet mag een vreemdeling, bedoeld in artikel 8, tweede lid van die wet, arbeid verrichten indien die vreemdeling rechtmatig in Nederland verblijft op basis van artikel 8, onderdelen f of h, van de Vreemdelingenwet 2000, een verblijfsvergunning asiel, bedoeld in artikel 28 van dezelfde wet, heeft aangevraagd en de aanvraag blijkt de gegevens van Onze Minister van Justitie en Veiligheid ten minste drie maanden geleden geregistreerd is.
3. Er wordt een tweede lid ingevoegd, onder vernummering van het tweede naar het derde lid, luidende:
 2. Een tewerkstellingsvergunning wordt:
 - a. voor ten hoogste drie jaar verleend, indien de aanvraag van de tewerkstellingsvergunning is voorzien van het burgerservicenummer, bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer van de vreemdeling; of

- b. voor ten hoogste drie maanden verleend, indien de aanvraag van de tewerkstellingsvergunning niet is voorzien van het burgerservicenummer van de vreemdeling.
- 4. In het derde lid (nieuw) wordt "eerste lid , onder a" vervangen door "eerste en tweede lid".

Artikel II

Artikel 6.2, van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen 2022, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van artikel I van dit besluit, blijft van toepassing op vreemdelingen die een verblijfsvergunning asiel hebben aangevraagd die voor 12 juni 2026 is ingediend.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op 12 juni 2026.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

M.L.J. Paul

Nota van Toelichting

I. Algemeen

1. Inleiding

Het recht van vreemdelingen die een verblijfvergunning asiel hebben aangevraagd (hierna: asielzoekers) op toegang tot de arbeidsmarkt volgt uit de herschikte Opvangrichtlijn¹. Deze richtlijn bevat normen voor de opvang en bijbehorende voorzieningen die lidstaten aan asielzoekers moeten bieden. Deze wijziging van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen 2022 (hierna: BuWav 2022) is onderdeel van de implementatie van de herschikte Opvangrichtlijn. Met deze wijzigingen is het mogelijk een tewerkstellingsvergunning af te geven aan werkgevers voor asielzoekers voor wie de toegang tot de arbeidsmarkt niet is uitgesloten, voor wie de aanvraag ten minste drie maanden geleden geregistreerd is en voldaan is aan de overige voorwaarden. Het uitgangspunt is dat de werkgever bij de aanvraag voor de tewerkstellingsvergunning het burgerservicenummer van de asielzoeker opgeeft. De tewerkstellingsvergunning kan dan worden afgegeven voor maximaal drie jaar en nooit langer dan de duur van de arbeidsovereenkomst. Indien de werkgever het burgerservicenummer niet opgeeft bij de aanvraag omdat deze (nog) niet bekend is, wordt slechts een tewerkstellingsvergunning afgegeven voor drie maanden of voor de duur van de arbeidsovereenkomst als die korter is dan drie maanden.

Daarnaast komt met deze wijziging van het BuWav 2022 ook de eis die was opgenomen in artikel 6.2 van het BuWav 2022, op grond van artikel 8, tweede lid, van de Wet arbeid vreemdelingen, (hierna: Wav) waarin was geregeld dat asielzoekers maximaal 24 weken in een periode van 52 weken mogen werken, de zogeheten 24-weken-eis, te vervallen.

2. Implementatiewetgeving

Het recht van asielzoekers op toegang tot de arbeidsmarkt volgt uit de Opvangrichtlijn. Deze richtlijn bevat normen voor de opvang en bijbehorende voorzieningen die lidstaten aan asielzoekers moeten bieden. Deze wijziging van het BuWav 2022 is onderdeel van het implementatietraject om de herschikte Opvangrichtlijn te implementeren op het gebied van werkgelegenheid.

Het doel van de herschikte Opvangrichtlijn is een verdere harmonisering van de normen die gelden voor opvang zodat asielzoekers in de hele Unie toegang kunnen hebben tot adequate opvangvoorzieningen en vergelijkbare levensomstandigheden. Dit wordt gedaan door middel van een gemeenschappelijke definitie van de opvangvoorzieningen, en bijvoorbeeld het recht voor asielzoekers om uiterlijk zes maanden na het indienen van hun aanvraag te werken.

Op grond van de herschikte Opvangrichtlijn moeten lidstaten ervoor zorgen dat asielzoekers – indien toegang niet is uitgesloten – binnen uiterlijk zes maanden na de datum waarop het verzoek om internationale bescherming is geregistreerd toegang hebben tot de arbeidsmarkt. Hiermee moet de asielzoeker het recht krijgen om werk te zoeken. Lidstaten moeten ervoor zorgen dat de toegang tot de arbeidsmarkt effectief is, door bijvoorbeeld geen voorwaarden op te leggen die verhinderen dat een asielzoeker kan werken. De herschikte Opvangrichtlijn biedt lidstaten daarnaast de mogelijkheid om gunstigere bepalingen vast te stellen, door bijvoorbeeld de wachttermijn om te mogen werken te verkorten.

¹ Richtlijn (EU) 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming.

3. Hoofdpijnen voorstel

Intrekkings- en weigeringsgrond tewerkstellingsvergunning

Met de wijziging van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), als onderdeel van de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact 2026², wordt een dwingende intrekkings- en weigeringsgrond opgenomen. Hiermee wordt de aanvraag voor een tewerkstellingsvergunning geweigerd of een reeds verleende tewerkstellingsvergunning zal worden ingetrokken als het een asielzoeker betreft, waarbij de asielaanvraag valt onder één van de categorieën asielzoekers binnen de versnelde procedure, voor wie de toegang tot de arbeidsmarkt is uitgesloten. Met de nieuwe regels worden asielaanvragen van een aantal groepen asielzoekers versneld behandeld. Dit gaat om groepen asielzoekers voor wie het niet waarschijnlijk is dat hun asielaanvraag wordt ingewilligd. Een aantal categorieën asielzoekers heeft - zolang zij onder deze versnelde procedure vallen - geen toegang tot de arbeidsmarkt. Dit geldt ook voor asielzoekers die in kennis zijn gesteld van een genomen overdrachtsbesluit. Dit betreft asielzoekers voor wie op grond van de nieuwe Asiel- en migratiebeheerverordening³ een andere lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek. Het asielverzoek wordt in dat geval niet in Nederland in behandeling genomen. Deze groepen asielzoekers mogen niet werken wanneer hun asielaanvraag valt onder de categorieën die zijn uitgesloten van de toegang tot de arbeidsmarkt.

Voor toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers moet het gaan om een asielzoeker die rechtmatig in Nederland verblijft op basis van artikel 8, onderdelen f of h, van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw) en een verblijfsvergunning asiel, bedoeld in artikel 28 van dezelfde wet, heeft aangevraagd. Een tewerkstellingsvergunningaanvraag voor een asielzoeker wiens aanvraag versneld wordt behandeld overeenkomstig artikel 42, eerste lid, onderdelen a tot en met f van de Procedureverordening⁴ of die in kennis is gesteld van een genomen overdrachtsbesluit overeenkomstig artikel 42 van de Asiel- en migratiebeheerverordening zal daarom worden geweigerd op grond van artikel 8, eerste lid, onder e, subonderdeel 3, van de Wav. In dit artikel is ten behoeve van de implementatie van de herschikte Opvangrichtlijn met de wijziging van de Wav in de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact 2026 een weigeringsgrond opgenomen. Voor andere groepen asielzoekers van wie het verzoek valt onder de versnelde behandelingsprocedure is de toegang tot de arbeidsmarkt niet uitgesloten;⁵ dit betreffen bijvoorbeeld asielzoekers met een nationaliteit van een land waarvoor in de Europese Unie het gemiddelde inwilligingspercentage ligt op 20% of lager.

Wachttermijn wordt ingekort tot drie maanden

Op grond van de herschikte Opvangrichtlijn moeten lidstaten aan asielzoekers – indien de toegang niet is uitgesloten – toegang geven tot de arbeidsmarkt binnen uiterlijk zes

² PM

³ Verordening (EU) 2025/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/201.

⁴ Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU.

⁵ Bij een asielverzoek dat valt onder de versnelde behandelingsprocedure op grond van artikel 42, lid 1, punten a) tot en met f), van Verordening (EU) 2024/1348, wordt geen toegang tot de arbeidsmarkt verleend of wordt reeds verleende toegang tot de arbeidsmarkt ingetrokken. Wanneer het asielverzoek valt onder artikel 42, lid 1, punten g) tot en met j), van Verordening (EU) 2024/1348, is de toegang tot de arbeidsmarkt niet uitgesloten.

maanden nadat de asielaanvraag is geregistreerd. In de overwegingen bij de richtlijn⁶ is opgenomen dat lidstaten worden aangemoedigd om asielzoekers eerder te laten werken als hun asielverzoek waarschijnlijk gegrond is, met het oog op het bevorderen van de zelfstandigheid van asielzoekers. Met deze wijziging van het BuWav 2022 wordt de duur van deze wachttermijn gewijzigd. De huidige wachttermijn van zes maanden wordt verkort naar drie maanden. Een tewerkstellingsvergunning kan daarmee worden afgegeven voor een asielzoeker indien uit de gegevens van de IND blijkt dat er ten minste drie maanden zijn verstreken nadat de asielaanvraag geregistreerd is. Hierbij geldt dat alleen gebruik gemaakt kan worden van deze kortere wachttermijn indien de toegang tot de arbeidsmarkt niet is uitgesloten. Met deze wijziging kunnen asielzoekers eerder gedurende de asielprocedure werken wat bijdraagt aan het verkrijgen van meer (financiële) zelfstandigheid, het leren van de Nederlandse taal en daarmee al eerder gedurende de asielprocedure werkervaring in Nederland op doen. Het kan ook bijdragen aan een hogere arbeidsparticipatie voor statushouders, als zij al gedurende het asielproces hebben kunnen werken.

Duur tewerkstellingsvergunning met burgerservicenummer

De tewerkstellingsvergunning kan overeenkomstig artikel 11, eerste lid van de Wav worden afgegeven, indien is voldaan aan alle voorwaarden, voor maximaal drie jaar maar nooit langer dan de duur van de arbeidsovereenkomst. De huidige maximale duur van de tewerkstellingsvergunning die is gekoppeld aan de duur van het W-document – maximaal anderhalf jaar – wordt hiermee aangepast. De tewerkstellingsvergunning moet op grond van de Procedureverordening worden ingetrokken wanneer de asielaanvraag onder de versnelde behandelingsprocedure komt te vallen en de toegang tot de arbeidsmarkt is uitgesloten. Daarnaast kan de tewerkstellingsvergunning ook door UWV worden ingetrokken op het moment dat iemand niet langer een lopende asielaanvraag heeft. Dit is enkel mogelijk indien UWV aan de hand van het burgerservicenummer via de BRP wordt geïnformeerd over de gewijzigde verblijfstitelcode van de asielzoeker. Daarom dient de werkgever bij de aanvraag van de tewerkstellingsvergunning het burgerservicenummer van de asielzoeker te vermelden. Vanaf het moment dat de tewerkstellingsvergunning is ingetrokken mag de werkgever de asielzoeker niet langer in Nederland arbeid laten verrichten.

De reden dat UWV om deze tewerkstellingsvergunningen, indien nodig, in te kunnen trekken het burgerservicenummer nodig heeft, is omdat de UWV-systemen zijn ingericht met het burgerservicenummer als koppelgegevens. Met het burgerservicenummer-koppelgegevens kan de informatie uit verschillende systemen, zowel interne als externe systemen (bijv. BRP), aan elkaar worden gekoppeld. Bovendien fungeert de BRP als bronadministratie voor UWV en is het burgerservicenummer nodig als een unieke sleutel voor een persoon om de BRP te kunnen raadplegen of signalen vanuit de BRP te kunnen ontvangen. Het enkel gebruik maken van bijvoorbeeld het V-nummer (vreemdelingennummer) is onvoldoende, omdat de BRP daarop niet is ingericht. Het V-nummer is namelijk geen koppelgegevens voor UWV. Het UWV kan daarmee geen informatie ophalen bij andere systemen (zowel interne als externe systemen). Daardoor is het gebruik van het burgerservicenummer noodzakelijk. Ook door gebruik van het V-

⁶ In overweging 52 van de Richtlijn is hierover het volgende opgenomen: "Teneinde de integratievooruitzichten en de zelfstandigheid van verzoekers te vergroten, wordt aangemoedigd dat in een vroeg stadium toegang tot de arbeidsmarkt wordt verleend indien het verzoek waarschijnlijk gegrond is, ook als het verzoek overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1348 met voorrang is behandeld. De lidstaten dienen derhalve te overwegen die termijn zo veel mogelijk in te korten indien het waarschijnlijk is dat hun verzoek gegrond is."

nummer op een andere wijze dan met een BSN via het BRP is de datakwaliteit en de betrouwbaarheid door UWV niet te garanderen.

Met het opgeven van het burgerservicenummer door de werkgever bij de aanvraag kan UWV aan de voorkant controleren of er een valide nummer is ingevoerd. Na ontvangst van de aanvraag doet UWV de check of de gegevens van de werknemer overeenkomen met de gegevens in de BRP. Het is niet mogelijk dit enkel met het V-nummer te doen, omdat de BRP daarop niet is ingericht. Bovendien is UWV niet direct aangesloten op de vreemdelingenadministratie. Daarnaast zou dit niet aansluiten bij het architectuurprincipe 'gegevens integriteit' van UWV, waarbij UWV zorgt dat de gegevens aan bepaalde betrouwbaarheidsnormen voldoen. Gelet op het bovenstaande is er voor gekozen om bij de aanvraag van de tewerkstellingsvergunning het burgerservicenummer van de asielzoeker uit te vragen aan de werkgever en door UWV te gebruiken als de identificerende sleutel.

Duur tewerkstellingsvergunning zonder dat een burgerservicenummer is afgegeven
Asielzoekers mogen werken drie maanden nadat hun asielaanvraag is geregistreerd. Binnen het hoofdproces zal de werkgever bij de aanvraag voor de tewerkstellingsvergunning het burgerservicenummer van de asielzoeker moeten opgeven. Het streven is dat asielzoekers binnen enkele maanden een burgerservicenummer kunnen hebben. Echter zal niet in alle gevallen de inschrijving in de BRP en de afgifte van het burgerservicenummer binnen de eerste drie maanden na registratie van het asielverzoek hebben kunnen plaatsvinden; mede omdat dit afhankelijk is van de vraag of de vaststelling van de identiteit door de IND reeds heeft kunnen plaatsvinden. In de uitzonderlijke situatie dat de asielzoeker nog niet beschikt over een burgerservicenummer en de werkgever daardoor dit niet bij de aanvraag voor de tewerkstellingsvergunning kan doorgeven, kan wel een tewerkstellingsvergunning worden afgegeven.

In gevallen waarin de vergunningaanvraag niet is voorzien van een burgerservicenummer kan een tewerkstellingsvergunning worden afgegeven voor maximaal drie maanden of de duur van de arbeidsovereenkomst indien die korter is dan drie maanden. De reden hiervoor is dat een koppeling met de BRP nodig is om te kunnen verifiëren of de verblijfsstatus gedurende de looptijd van de tewerkstellingsvergunning wijzigt. Ook indien iemand niet langer een lopende asielaanvraag heeft en daardoor niet meer in Nederland mag werken kan de tewerkstellingsvergunning door UWV worden ingetrokken. Wanneer het burgerservicenummer op het moment van de aanvraag van de tewerkstellingsvergunning door de werkgever niet bekend is, is deze tussentijdse koppeling niet mogelijk en kan alleen bij de beoordeling van de aanvraag worden nagegaan of aan alle voorwaarden is voldaan. UWV beschikt daardoor in dat geval niet over de informatie om de tewerkstellingsvergunning in te trekken wanneer er gedurende de looptijd van de tewerkstellingsvergunning niet langer sprake is van het recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Door in deze gevallen de maximale duur van de tewerkstellingsvergunning op drie maanden te stellen, wordt de kans dat dit zich voor zal doen beperkt.

Wanneer de tewerkstellingsvergunning na maximaal drie maanden afloopt, kan dezelfde of een andere werkgever opnieuw een tewerkstellingsvergunning aanvragen. In dat geval zal in de meeste gevallen inmiddels wel het burgerservicenummer bekend zijn. Dit komt doordat de inschrijving als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) moet

worden gedaan als mensen (naar verwachting) minimaal zes maanden in Nederland verblijven. De afgifte van het burgerservicenummer vindt plaats na inschrijving in de BRP. De verwachting is daardoor dat na afloop van de wachttermijn van drie maanden en de eerste tewerkstellingsvergunning die is afgegeven voor de duur van ten hoogste drie maanden, het burgerservicenummer op dat moment reeds is afgegeven. Daardoor kan bij een opvolgende aanvraag voor een tewerkstellingsvergunning deze worden verstrekt voor een langere duur dan ten hoogste drie maanden.

Vereiste voor de COA-verklaring komt te vervallen

Met deze wijziging komt de eis te vervallen dat een asielzoeker aanspraken op voorzieningen geniet, voorzien bij of krachtens de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers, of een ander wettelijk voorschrift dat aanspraken op voorzieningen regelt. Met deze wijziging van het BuWav 2022 wordt het niet langer noodzakelijk geacht om dit vereiste expliciet op te nemen in de regelgeving. Doordat UWV bij de behandeling van de tewerkstellingsvergunningaanvraag nagaat of er sprake is van een aanvraag voor een asielzoeker voor wie de toegang tot de arbeidsmarkt niet is uitgesloten, is niet langer noodzakelijk dat daarnaast wordt onderzocht of iemand recht heeft op voorzieningen van het COA.

Vereiste voor marktconforme arbeidsvoorwaarden

Daarnaast is in artikel 6.2 niet langer opgenomen dat de werkzaamheden onder marktconforme voorwaarden zullen worden verricht. Deze voorwaarde was opgenomen in artikel 6.2, eerste lid, aanhef en onder b van het BuWav 2022. In artikel 8, eerste lid, onderdeel d, van de Wet arbeid vreemdelingen is reeds opgenomen dat de tewerkstellingsvergunning kan worden geweigerd indien van de te vervullen arbeidsplaats de arbeidsvoorwaarden, arbeidsverhoudingen of arbeidsomstandigheden beneden het niveau liggen dat wettelijk is vereist of in de desbetreffende bedrijfstak gebruikelijk is. Op grond van het tweede lid van artikel 8 van de Wav kan hier niet van worden afgeweken. Deze weigeringsgrond is daarmee ook bij deze aanvragen van toepassing. Het wordt niet noodzakelijk geacht dit daarom nog langer expliciet op te nemen in het BuWav 2022.

Vervallen van de 24-weken-eis

Asielzoekers mogen in Nederland arbeid verrichten wanneer is voldaan aan de voorwaarden. Zo dienen er ten minste drie maanden te zijn verstreken nadat de asielaanvraag is geregistreerd en is er nog geen definitief besluit op de asielaanvraag genomen. In artikel 6.2 van het BuWav 2022 was op grond van artikel 8, tweede lid, van de Wet arbeid vreemdelingen geregeld dat asielzoekers maximaal 24 weken in een periode van 52 weken mogen werken. Voor het verrichten van werkzaamheden als (technische ondersteuning van een) artiest, musicus, filmmedewerker kon een tewerkstellingsvergunning van maximaal 14 weken in een periode van 52 weken worden afgegeven.

Op 29 november 2023 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling bestuursrechtspraak) uitspraak gedaan over deze zogeheten 24-weken-eis⁷. De Afdeling bestuursrechtspraak is tot het oordeel gekomen dat de 24-weken-eis niet in lijn is met de Opvangrichtlijn. Deze uitspraak waarin de 24-weken-eis onverbindend is verklaard, zorgt ervoor dat deze voorwaarde niet meer wordt toegepast.

⁷ Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 29 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4418 en ECLI:NL:RVS:2023:4341.

In de uitspraak is door de Afdeling bestuursrechtspraak aangegeven dat de 24-weken-eis afbreuk doet aan het doel en nuttig effect van de Europese Opvangrichtlijn.

In de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak staat dat, gelet op het doel en de achtergrond van de Opvangrichtlijn, het er bij effectieve toegang tot de arbeidsmarkt niet alleen om gaat dat de asielzoeker de arbeidsmarkt kan betreden, maar ook dat de asielzoeker een eerlijke kans krijgt om deel uit te maken van die arbeidsmarkt en daarmee zijn zelfstandigheid kan bevorderen. De Afdeling bestuursrechtspraak verwijst in de uitspraak naar het eindrapport van onderzoeksbureau Regioplan van 11 april 2023⁸ ('Belemmeringen asielzoekers bij het toetreden tot de arbeidsmarkt'), waaruit volgt dat de 24-weken-eis de effectieve toegang belemmert. De Afdeling bestuursrechtspraak geeft daarbij aan dat de 24-weken-eis voornamelijk een drempel vormt voor werkgevers, die meestal op zoek zijn naar personeel voor langere termijn.

Ten gevolge van deze uitspraak wordt de 24-weken eis niet meer toegepast bij de afgifte van een tewerkstellingsvergunning. Met dit wijzigingsbesluit wordt ook de regelgeving op dit punt aangepast, en zal de 24-weken-eis met deze wijziging komen te vervallen in het BuWav 2022. Met deze wijziging komt ook de '14-weken-eis' die gold voor het laten verrichten van werkzaamheden als (technische ondersteuning van een) artiest, musicus, filmedewerker te vervallen. Als gevolg hiervan zullen tewerkstellingsvergunningen aan werkgevers ten behoeve van asielzoekers voor een langere duur dan 24 weken in een periode van 52 weken kunnen worden afgegeven. Werkgevers zullen hierdoor met een tewerkstellingsvergunning voor een langere periode een asielzoeker arbeid kunnen laten verrichten.

4. Verhouding hoger recht

Voor lidstaten gelden ten behoeve van de toegang tot de arbeidsmarkt voor vreemdelingen die een asielverzoek om internationale bescherming hebben ingediend de normen uit de Opvangrichtlijn. Deze richtlijn bevat normen voor de opvang en bijbehorende voorzieningen die lidstaten aan asielzoekers moeten bieden. Ook het recht van asielzoekers op toegang tot de arbeidsmarkt volgt uit de Opvangrichtlijn. Op grond van de herschikte Opvangrichtlijn moeten lidstaten ervoor zorgen dat verzoekers binnen uiterlijk zes maanden na de datum waarop het verzoek om internationale bescherming is geregistreerd toegang hebben tot de arbeidsmarkt. In de overwegingen bij de herschikte Opvangrichtlijn staat dat lidstaten worden aangemoedigd om asielzoekers eerder te laten werken als hun asielverzoek waarschijnlijk gegrond is. Dit is onder andere om hun zelfstandigheid te bevorderen.

5. Verhouding tot nationale wetgeving

Indien een burgerservicenummer bekend is, kan de tewerkstellingsvergunning voor de gehele duur van de arbeidsovereenkomst met een maximum van drie jaar worden afgegeven. De werkgever vermeldt het burgerservicenummer bij de aanvraag voor de tewerkstellingsvergunning. Ook indien een burgerservicenummer van de asielzoeker nog niet bekend is en daardoor door de werkgever niet is opgegeven bij de aanvraag voor de tewerkstellingsvergunning, wordt een tewerkstellingsvergunning afgegeven voor maximaal drie maanden of de duur van de arbeidsovereenkomst indien deze korter is dan drie maanden. De juridische grondslag voor het verwerken van het burgerservicenummer is vastgelegd in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb). In

⁸ *Kamerstukken II 2022-23*, 35680, nr. 384

artikel 10 Wab is de bevoegdheid voor het UWV en IND opgenomen om gebruik te maken van het burgerservicenummer in het kader van de uitvoering van hun taak. Voor de werkgever geldt de verplichting om op basis van artikel 4:2 Awb alle gegevens te overleggen die voor de beslissing op de aanvraag noodzakelijk zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. In het kader van de aanvraag van de twv behoort hier ook het burgerservicenummer van de toekomstige werknemer toe. Deze verkrijgt de werkgever van de toekomstige werknemer.

6. Gevolgen

Asielzoekers voor wie de toegang tot de arbeidsmarkt niet is uitgesloten kunnen na deze wijziging eerder gaan werken. In plaats van na een termijn van zes maanden, mogen zij drie maanden nadat hun asielaanvraag is geregistreerd gaan werken. Hierdoor kunnen zij drie maanden eerder dan op dit moment het geval is, aanvangen met werken.

De tewerkstellingsvergunning kan – indien het burgerservicenummer toegekend is en door de werkgever vermeldt bij de aanvraag – ook voor een langere termijn worden afgegeven dan nu het geval is. Een tewerkstellingsvergunning kan voor een langere duur worden afgegeven dan de geldigheidsduur van het W-document, zoals tot op heden gold. De geldigheid was maximaal de duur van het W-document, het Vreemdelingen Identiteitsbewijs, waarmee de asielzoeker kan aantonen rechtmatig in Nederland te verblijven. Met deze wijziging wordt de koppeling met het W-document losgelaten.

De tewerkstellingsvergunning moet op grond van de Procedureverordening⁹ worden ingetrokken wanneer 1) de asielaanvraag onder de versnelde behandelingsprocedure komt te vallen en de toegang tot de arbeidsmarkt is uitgesloten, of 2) als de asielzoeker in kennis is gesteld van een overdrachtsbesluit. Daarnaast kan deze ook worden ingetrokken op het moment dat iemand niet langer een lopende asielaanvraag heeft. Dit kan enkel als UWV via de BRP aan de hand van de koppeling van de verblijfstitelcode van de asielzoeker bij het bijbehorende burgerservicenummer wordt geïnformeerd over de wijziging van de verblijfstitelcode. Om deze informatie te kunnen ontvangen is koppeling met het burgerservicenummer voor UWV noodzakelijk. Een werkgever mag een asielzoeker alleen laten werken als hij in het bezit is van een geldige twv. Dat betekent dat als de twv is ingetrokken de werkgever de asielzoeker niet meer mag laten werken.

Indien een asielzoeker nog geen burgerservicenummer heeft, kan aan de werkgever een tewerkstellingsvergunning worden afgegeven voor de maximale duur van drie maanden of voor de duur van de arbeidsovereenkomst als die korter is dan drie maanden, en indien is voldaan aan alle overige voorwaarden.

7. Uitvoering

Deze wijziging raakt de uitvoering van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (hierna: UWV) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (hierna: IND). UWV beoordeelt de tewerkstellingsvergunningaanvragen. Bij de beoordeling voor deze aanvragen ten behoeve van asielzoekers deed UWV tot op heden bij de IND en bij het COA een uitvraag of de betrokken asielzoeker een lopende asielaanvraag had en was voldaan aan de wachttermijn en dus of deze persoon mocht werken. De verblijfstitel en eventuele wijzigingen daarin, welke bepalend zijn of de

⁹ Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU

asielzoeker toegang heeft tot de arbeidsmarkt, worden door IND geregistreerd en zijn voor UWV inzichtelijk in de BRP. De BRP vormt daarmee de bronadministratie. Het burgerservicenummer is als identificatiesleutel voor UWV benodigd om signalen te ontvangen vanuit de BRP als er een wijziging in de verblijfstitel aan de orde is, op grond waarvan UWV een lopende vergunning moet intrekken. Om deze automatische gegevensoverdracht mogelijk te maken is het noodzakelijk dat er nieuwe verblijfstitels worden gecreëerd, aan de hand waarvan voor UWV inzichtelijk is of de asielzoeker (nog) toegang heeft tot de arbeidsmarkt. Voor aanvragen waarbij geen burgerservicenummer door de werkgever is opgegeven - en derhalve de identificatiesleutel ontbreekt om de BRP hierop te kunnen raadplegen - vraagt UWV uit bij de IND of de asielzoeker toegang heeft tot de arbeidsmarkt. De benodigde uitvraag bij het COA of de asielzoeker aanspraken op voorzieningen geniet voorzien bij of krachtens de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers of een ander wettelijk voorschrift dat aanspraken op voorzieningen regelt is met deze wijziging komen te vervallen, waardoor UWV bij de beoordeling van de aanvragen niet langer op deze voorwaarde hoeft te toetsen.

8. Toezicht en handhaving

De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen. Indien werkgevers asielzoekers arbeid laten verrichten zonder dat zij hiervoor een tewerkstellingsvergunning hebben is er sprake van een overtreding van de Wet arbeid vreemdelingen en kan de Nederlandse Arbeidsinspectie handhavend optreden. Deze wijziging van de regelgeving heeft tot gevolg dat asielzoekers van wie de toegang tot de arbeidsmarkt niet is uitgesloten drie maanden nadat hun asielverzoek is geregistreerd mogen werken, wanneer hun werkgever in het bezit is van een tewerkstellingsvergunning. **PM handhavingstoets**

9. Financiële gevolgen

Vanaf het moment waarop asielzoekers toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, bouwen zij rechten op voor volksverzekeringen en werknemersregelingen. Een verkorting van de wachttermijn van zes naar drie maanden betekent dat werkgevers drie maanden eerder een tewerkstellingsvergunning aan kunnen vragen voor asielzoekers. Deze werkende asielzoekers bouwen daardoor drie maanden langer rechten op. Dit heeft budgettaire consequenties voor de uitkeringslasten van deze verzekeringen en regelingen.

PM

10. Uitvoerings- en handhavingstoetsen

PM U- en H-toetsen

11. Administratieve lasten

De werkgevers die een asielzoeker arbeid willen laten verrichten moet een tewerkstellingsvergunning hiervoor aanvragen bij het UWV. Bij deze aanvragen moeten zij verschillende gegevens doorgeven aan de hand waarvan het UWV de aanvraag kan beoordelen. Om een tewerkstellingsvergunning toe te kennen maximaal drie jaar of de duur van de arbeidsovereenkomst als deze korter is, moet de werkgever bij de aanvraag het burgerservicenummer van de beoogde werknemer worden doorgegeven. Deze wijziging van de regelgeving heeft naar verwachting een beperkt effect op de administratieve lasten van werkgevers; veel werkgevers zullen immers al het burgerservicenummer uitvragen bij hun beoogde werknemer met het oog op de uitwisseling van de loongegevens met de Belastingdienst op grond van de Wet op de loonbelasting. Indien de asielzoeker nog niet beschikt over een burgerservicenummer kan enkel een tewerkstellingsvergunning aan de werkgever worden afgegeven met een

maximale duur van drie maanden. In dit geval zal de werkgever, indien de wens is de beoogde werknemer voor een langere duur arbeid te laten verrichten, opnieuw een tewerkstellingsvergunning moeten aanvragen bij afloop van de drie maanden. Aangezien het burgerservicenummer aan asielzoekers veelal binnen zes maanden nadat de asielaanvraag is geregistreerd verstrekt zal zijn - zal bij een nieuwe tewerkstellingsvergunningaanvraag veelal het burgerservicenummer op dat moment wel bekend zijn.

12. Internetconsultatie, adviezen en uitkomsten voorhangprocedure

PM internetconsultatie en advies ATR en AP

II. Artikelsgewijs

Artikel I

Met deze wijziging worden een aantal inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd in artikel 6.2 Buwav 2022 voor vreemdelingen die een aanvraag voor een asielvergunning hebben ingediend. De eerste wijziging ziet op het verkorten van de wachttermijn van zes naar drie maanden. Daarnaast voorziet deze wijziging in een verlengde geldigheidsduur van de tewerkstellingsvergunning als de aanvraag is voorzien van het burgerservicenummer van de vreemdeling en een kortere duur van drie maanden indien geen burgerservicenummer aanwezig is bij de aanvraag. Een tewerkstellingsvergunning kan voor maximaal drie jaar (of drie maanden) worden afgegeven. Een kortere termijn, bijvoorbeeld als de arbeidsovereenkomst een kortere duur heeft, is daarmee ook mogelijk.

Verder zijn er een aantal technische wijzigingen opgenomen, zoals het vervallen van het oude artikel 6.2, eerste lid, onderdeel b, van het BuWav 2022 waarin was opgenomen dat de werkzaamheden onder marktconforme voorwaarden moeten worden verricht. Op grond van artikel 8, eerste lid, onderdeel d, van de Wav, wordt echter al getoetst aan de marktconformiteit, waardoor dit onderdeel overbodig is.

Artikel II

Het besluit heeft eerbiedigende werking voor vreemdelingen die een verblijfsvergunning asiel hebben aangevraagd die voor de inwerkingtredingsdatum zijn ingediend. Dit komt onder andere doordat de intrekingsgronden voor de twv nog niet in werking zijn getreden voor deze aanvragen (artikel 79, derde lid, van de Procedureverordening). Er is daarom voor gekozen dat alle wijzigingen in de systematiek van de Wav en de lagere regelgeving die voortvloeien uit de implementatie van het EU migratiepact op hetzelfde moment ingaan: zowel de vervroegde toegang tot de arbeidsmarkt, maar ook de mogelijkheid tot het intrekken van tewerkstellingsvergunning.

Artikel III

De inwerkingtredingsdatum wijkt af van de vaste verandermomenten (zie Aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving). De inwerkingtreding loopt samen met het moment van inwerkingtreding van de wijziging van de Wav. Hiermee wordt aangesloten bij de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact 2026, waarbij de datum van inwerkingtreding overeenkomstig is aan de inwerkingtreding van de verordeningen, waaronder de Procedureverordening, die onderdeel uitmaken van het EU Asiel- en Migratiepact.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

M.L.J. Paul